

NY AD-DOM RÖRANDE LIVSMEDELSBRANSCHEN:

Arbetsdomstolen, AD, har i ett mål där Svenska Livsmedelsarbetareförbundet stämt *Li* och ett medlemsföretag, slagit fast viktiga principer som är aktuella i samband med lönerevision (AD 2009 nr 3)

- 1. Den fackliga organisationen företräder bara sina medlemmar.**
- 2. Arbetsgivaren har *inte* någon skyldighet att lämna ut löneuppgifter avseende dem som inte är med i den fackförening löneavtalet gäller, det vill säga både de som inte är medlemmar i någon fackförening och de som är medlemmar i någon annan fackförening.**
- 3. Det är *inte* föreningsrättskränkning att fråga vare sig fackföreningen om vilka som är medlemmar eller den enskilde individen om denne är medlem i någon fackförening och i så fall vilken.**

Bakgrund

Ett företag i livsmedelsbranschen visste tidigare vilka anställda som var med i Svenska Livsmedelsarbetareförbundet, Livs, eftersom de gjorde avdrag för fackföreningsavgiften från lönen. Detta hade emellertid upphört, så när det var dags för 2007 års lönerevision frågade företaget Livs-klubben vilka anställda som var medlemmar i förbundet. Företaget ansåg att den uppgiften behövdes för att man skulle veta vilka anställdas löner man skulle förhandla med Livs-klubben.

Klubben vägrade emellertid att svara på detta med hänvisning till att de skulle förhandla för alla arbetarna. I stället krävde klubben att företaget skulle lämna en förteckning med samtliga arbetares namn och lön, dvs. även för dem som var oorganiserade.

Av respekt för de som inte var medlemmar i Livs lämnade företaget inte ut de begärda uppgifterna. Däremot är det självklart så att avtalets villkor ska tillämpas lika för alla oberoende av om en anställd är medlem i en facklig organisation eller inte. Det innebär att även de som inte är medlemmar i Livs som kollektiv ska få samma genomsnittliga löneökning som de som är medlemmar och att individ-garantin även gäller för dem.

AD har nu i en dom klargjort vad som gäller.

Livs företräder bara sina medlemmar vid lönerevisionen

AD framhöll i domen att utgångspunkten är att en fackförening har rätt att förhandla, för egen del och för sina medlemmar. Däremot finns det inte någon rätt att, utan fullmakt, förhandla för andra arbetstagare än egna medlemmar.

AD:s slutsats blev således att kollektivavtalen inte ger Livs någon rätt att förhandla individuell lön också för oorganiserade.

Det innebär att Livs bara förhandlar om lön för sina medlemmar. Detta gäller naturligtvis även för de andra fackliga organisationer som *Li* har kollektivavtal med.

Arbetsgivaren har inte någon avtalad skyldighet att lämna ut individualiserade löneuppgifter för dem som inte är medlemmar

AD ansåg att kollektivavtalen inte medför någon skyldighet för arbetsgivaren att vid löneförhandlingen lämna ut löneuppgifter avseende dem som inte är medlemmar.

Utgången är knappast överraskande. AD har tidigare (AD 1995 nr 73) behandlat frågan och konstaterat att det inte finns någon skyldighet för en arbetsgivare att till den lokala fackföreningen lämna ut uppgifter om löner beträffande anställda som inte var medlemmar i denna. AD konstaterade då att det ”För domstolen är känt att det föreligger en utbredd uppfattning på arbetsmarknaden att arbetsgivare av integritetsskäl inte skall lämna ut uppgifter om oorganiserades löner.”.

Inte heller enligt medbestämmandelagen finns det någon skyldighet för en arbetsgivare att lämna ut löneuppgifter om oorganiserade arbetstagare (se t.ex. AD 1989 nr 94).

AD noterade också i den nu aktuella domen (AD 2009 nr 3) att det kan strida mot personuppgifts-lagen att lämna ut löneuppgifter till en fackförening. Det gäller om löneuppgifterna avser de som inte är medlemmar i fackföreningen och uppgifterna behandlas av fackföreningen utan den anställdes samtycke. AD refererade till Datainspektionens beslut den 17 december 2007, Dnr 498-2007, angående Svenska Byggnadsarbetareförbundets behandling av personuppgifter rörande personer som inte är medlemmar i fackförbundet. Datainspektionens beslut fastställdes av Länsrätten i Stockholm den 22 december 2008.

Det är inte föreningsrättskränkning att fråga om facklig tillhörighet

Arbetsgivaren hade ställt frågor om facklig tillhörighet. Eftersom de fackliga företrädarna inte lämnade de begärda uppgifterna, frågade företaget de anställda direkt.

Arbetsdomstolens bedömning var att bolagets syfte med frågorna endast var att löneförhandlingarna skulle kunna inledas och genomföras på ett enligt bolaget korrekt sätt med iakttagande av de utanförstående arbetstagarnas rätt till integritet såvitt avsåg deras löneuppgifter. Företagets fråga var inte föreningsrättskränkande.